

پیوندهای اتمی کره شمالی و جمهوری اسلامی

علی اشعری

اخیرا روزنامه واشنگتن پست تصویری مطرح در میان مقامات نظامی پنتاگون را منتشر ساخت. بر اساس حدس و گمان آنان، کره

شمالی در آزمایش اخیر اتمی خود از مواد پلوتونیومی به سمت اورانیومی تغییر جهت داده است. آنها دلیل این کار را پنهان کاری غیر عادی کرده شمالی می دانند. در این فرضیه تصور می شود ایران اورانیوم غنی شده در اختیار کره شمالی گذاشته باشد.

چرخش چین در حمایت از کره شمالی، تأثیری منفی بر سیاست هسته‌ای جمهوری اسلامی خواهد داشت و موقعیت مخالفانش در دنیا را تقویت می کند.

این فرضیه کاملا غلط هم که باشد، دست کم آشکارکننده این موضوع است که در پنتاگون میان کره شمالی و ایران یک پیوند پایدار اتمی می بینند. تأثیرات روانی و رسانه‌ای این گمانه‌زنی‌ها در افزایش حساسیت نسبت به برنامه هسته‌ای ایران را نمی توان نادیده گرفت.

پسامد تحریکات جنگ طلبانه کره شمالی، افزایش حمایت از برخورد‌های سخت‌گیرانه برای ممانعت از طی مسیر مشابه کره شمالی توسط ایران است. کره شمالی نیز فرایندی همانند با ایران را طی کرد که پس از انتشار فعالیت‌های مخفی هسته‌ای، سلسله مذاکراتی ناموفق بین دنیا و کره شمالی آغاز شد که در نهایت کره شمالی به جرگه باشگاه نظامی هسته‌ای دنیا پیوست. اکنون با احساس خطر از جنجال‌گرایی وستیزه‌جویی کره شمالی، این ذهنیت تقویت خواهد شد که نسبت به فعالیت‌های حساس حکومت‌های غیرعقلانی و نظم‌گریز همانند جمهوری اسلامی، بیش از پیش توجه نشان داده شود.

به بیان دیگر بعد از رفتار اخیر ستیزه‌جویانه کره شمالی در انتظار جهانیان، برآورد از ددرسرها و ریسک تجهیز احتمالی ایران به بمب هسته‌ای افزایش ملموسی یافته است. این افزایش نگرانی

فقط محدود به غرب و متحدان منطقه‌ای آن مانند عربستان سعودی و ترکیه نیست. بلکه حتی کشوری مانند چین را نیز در بر می‌گیرد.

چین در آستانه تغییر سیاست کلی در مواجهه با متحد دیرپای خود یعنی کره شمالی است. تهدیدها و افزایش تنش با همسایگان از سوی کره شمالی، مقامات چینی را به صرافت تجدید نظر انداخته است.

البته با توجه به موقعیت دشوار چین بعید است این تحول به سرعت و در آینده‌ای نزدیک رخ دهد. اما می‌توان پیش‌بینی کرد در میان

مدت، چین از کره شمالی فاصله بگیرد و به موضع آمریکا نزدیک‌تر شود. شی جین‌پینگ رئیس‌جمهور چین، بدون این که اشاره مستقیمی به کره شمالی داشته باشد گفته است هیچکس حق ندارد برای مقاصد خود خواهانه منطقه و دنیا را به آشوب بکشد.

دشوار به نظر می‌رسد که بحران کنونی به سهولت و به سرعت خاتمه یابد اما شاید جنجال‌ها و طرح گسترده موضوع در رسانه‌های دنیا، نیازهای رهبر کره شمالی برای خودنمایی و هم‌واردطلبی را تأمین

پیوندهای اتمی کره

کرده باشد.

علامتی وجود دارد که نشان می‌دهد چین پس از آزمایش هسته‌ای اخیر کره شمالی، دیگر از این

نسبت به آن امری آشکار و قطعی به نظر می‌رسد. اگر چه دامنه و شدت آن قابل بحث است.

موضع‌گیری‌های تند و جنگ طلبانه اخیر کره شمالی، پرونده هسته‌ای ایران و رسیدن به توافق در آن را نیز پیچیده‌تر ساخته است. تجربه هسته‌ای کره شمالی و قابلیت‌هایی که این کشور بدست آورد از ابتدا به عنوان الگو و یک منبع درس آموزی برای جمهوری اسلامی مطرح بوده است.

از دید حکومت ایران، چه بسا درس کره شمالی، ایستادگی برای پیشبرد برنامه هسته‌ای بدون اعتنا به مخالفت‌های جامعه جهانی باشد. هم‌چنین توانی که بمب اتمی به افزایش موقعیت ژئوپلیتیکی و قدرت نظامی کره شمالی داده، ممکن است مشوق حکومت ایران نیز واقع شود. اما ستیزه‌جویی کره شمالی و پیامدهای منفی این رفتار، دنیا و بخصوص غرب را راسخ‌تر می‌کند تا هر طور شده اجازه ندهد ایران مسیر مشابه کره شمالی را بپیماید.

کشور مایوس شده است. برای نخستین بار مقامات عالی رتبه چینی ناراضی و اعتراض‌شان نسبت به رهبری کره شمالی را به صورت تلویحی بیان کرده‌اند. این چرخش سیاست تأثیر منفی بر سیاست هسته‌ای جمهوری اسلامی خواهد داشت و موقعیت مخالفانش در دنیا را تقویت می‌کند.

بنابراین با توجه به تأثیرات منفی ماجراجویی اتمی کره شمالی، ممکن است مقامات تهران حداقل در کوتاه مدت تا زمانی که آرامش به شبه جزیره کره برگردد، سطح تنش با غرب را در بحران هسته‌ای کاهش دهند. از همین رو سخنگوی وزارت خارجه ایران به صراحت از مقامات کره شمالی و کره جنوبی خواست تا به بحران دامن نزنند.

البته با توجه به اقداماتی نظیر تعطیلی مجتمع صنعتی مشترک بین دو کره، توصیه به دیپلمات‌های خارجی برای تخلیه سفارت‌خانه‌ها، اعلام وضعیت جنگی و آماده‌سازی موشک‌اندازها از سوی کره شمالی، دشوار به نظر می‌رسد که بحران کنونی به سهولت و به سرعت خاتمه یابد. اگرچه

شاید جنجال‌ها و طرح گسترده موضوع در رسانه‌های دنیا، نیازهای رهبر کره شمالی برای خودنمایی و هم‌واردطلبی را تأمین کرده باشد.

در مجموع تأثیرات منفی این رویداد بر برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی و افزایش نگرانی‌های جامعه جهانی